

לפ:

עין משפט
נר מצוה

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מסורת הש"ס

(א) (בכתי"י עיטרא. ויע' בב"ב כט:), (ב) (יבמות פח. כמותות כז: [ע"ש]), (ג) (יבמות פח.), (ד) (ב"ב קמג:), (ה) [ע"ש במגוה וממלא דטעות נפל בספרים וז"ל עטרא וכן הוא בערוך וכו' רש"י בגיטין פו. ד"ה ועמיר], (ו) [וע"ע חספות גיטין כח. ד"ה והניחו],

ורה אור השלם

1 וַיִּבֶר יוֹסֵף אֶת אָחָיו
וְהֵם לֹא הִכְרָהוּ:
בְּרִאשִׁית מִבְּח

גליון הש"ס

גמ' מרי בר איסק. עיין
יבמות דף כ"א ע"ב תוס'
ד"ה ר"א: תוס' ד"ה
דלמא וכו' אך קשה.
עיין בתשו' מעיל דדקה
סי' מח:

מוסף רע"י

[illegible]

מוסף תוספות

א. כיון דלא דע למיחור
מוס' הרע'ס' א. כיון דירד
לחבור כשהיה קטן ולא
זעם שיהיה של אביו.
מוס' הרע'ס' א. כיון ד
דומעין דיעשרה לית איה
קלא. רע'ס'ס' ב. אמר
חישינן למיחור. מוס'
הרע'ס'ס' ג. למיחור לא
חישינן. רע'ס'ס' ד. חלק
שלם. חלק
ענשית, ענשית
בחוקות שווא קיימת. רע'
הגיעה
א[ת]הבן[ך].
למבורות. מוס'
ו. ולא חישינן למיחור.
רע'ס'ס'ס' אכל כן פ"א
ויותר עד ש' קרוב למות
דע'ש נשין מן. קא
קאפליה. א[ת]הבן[ך] כיון
ר' חסדא שטענה טובה
היא שאני מכוין
כדאשכחן ביסוף.
מנחות ש' ולא חזקין
לית. רמא. אלא ש'.

ובי תימא הא פשיטא ליה דלאני יודע למחוט בצוק ג' אף ע"פ
שהוא נזכר לשאלו עידי מכירה דרגילות הוא טפי לנכות מחאה
בצוק כל ג' א"כ בלא רב הונא פשיטא דאין מחזיקין י"ל דאי לאו
רב הונא ממה שמעמידין אפטרופוסם לנכסי יומיני אין להוכיח

ואפילו הגדיל ולא
אבל באחי דאמא ל
נמי לא אמרן אלא
לית לן בה ובארעת
דלא עבד ⁶ עיטרא
אית לה * ולא היא ל
שנא אחי דאמא לא
בתי ולא שנא עבד
עבד עיטרא לא

רבינו חננאל

וְשִׁבְעָה יָמִים וְשִׁבְעָה יָמִים
 לִשְׁבִּיעַהוּ לְנֹכְחִי
 שְׂבִיעָה סִבְתָּה וְאִין
 קָטָן שְׂבִיעַהוּ לְנֹכְחִי
 לֹא שְׂבִיעָה סִבְתָּה וְ
 שְׂבִיעַה אִמְרָה אֲבִי
 הַקָּדוֹשׁ לִפְנֵי
 לִינוּקָה רַבָּה אִמְרָה
 לִפְנֵי מוֹקְמִינִין לִיה
 לְסוֹף שְׂמַעוּ דְּשִׁבְעִי
 תִּלְחַת יִהְיִינוּ לֵה
 לִינוּקָה וְאִידֵךְ
 לִפְנֵי מוֹקְמִינִין נְמִי
 לִינוּקָה רַבָּה אִמְרָה
 לִפְנֵי מוֹקְמִינִין נְמִי
 אִמְרָה בְּרַחֲמֵי
 אֱלֹהֵינוּ לִינוּקָה
 לְקַמְיָה דְּרַבָּה
 שְׂבִיעַה אִמְרָה
 חֲכִירוּהוּ מִלְּמַד
 בְּחִתִּימַת זָקָן אִל
 אִמְרָה לִיה אִתִּי
 אִלִּימָה הוּא אִל
 דְּלֹא אַחֲרָה הוּא
 מִחְבִּירוֹ עָלֵינוּ
 וְלִבְלִי דְּחִבְרָךְ
 אִתּוֹ מִסְּהָרִי
 לְסוֹף אִתּוֹ
 נְמִי מִפְּרִדִּים
 קִאֲמֹר לֵךְ
 וְהִשְׁבִּירוּ גְדוֹלִים
 אִתּוֹ

ויהיבין כל נכסי לאחמא ואמאי נוקי פלגא לינוקא על ידי אפוטרופוס
אלא ודאי בכל ענין און מורדין קטן כדיון הקטן אדון האפוטרופוס
אולי ישמע לקטן שלא לתרום ושלא וי"ל דהא דקאמר פלגא
ומתקנין לא האפוטרופוס וינוקא לא לתרום על הפירות כדון קרוב
היורד לנכסי שבו אלא שישמור האפוטרופוס כדון ארסי בחזקת
סבמא ויתפרנס הקטן מזה וזה טוב מלתתם לאחמא שמאכל כל
הפירות חנם כדון קרוב היורד לנכסי שבו: **ושיצא ברא חריבת**
וקרן. הוא הדיון אם ילא בחתימת זקן דלין גאמן לומר שהוא אחיו
לד"כ לא בעקת חיי כל בריה העשירים ככל האדא יאמר אי אחין
ועוד דהא נאמ' צפ' ויטולין (ב"ב דף ק"ד) האומר זה אחי אחין
גאמן אלא הכא מרי בר איסק לא היה טוען ברי אלא לא ידענא
דף ולכן אם ילא בחתימת אביו נאמן כיון שאינו מכחישו אלא אמ'
וכי כל אדם עשיר אלס יצטרך להציג עדים שאין התובע אחיו
ספקא עישה עומס שיעידו ומרי בר איסק א"ל סוף סוף דהשתד'
אע"פ שידועין ומשי תמרי לא עבדי חלא שיתקן סומאמלהעד

ואפי' הגדיל הקטן משירד למוכו ואכלו ג' שנים בפניו משהגדיל לא הוּא חזקה דהואיל ותחילתו ירידתו למוכו הוּא קטן לא ידע כשהגדיל שכן של אציו ולפיכך לא מיחה. דאי ס"ל לרב הוּא דמחזיקין בזה משהגדיל היכי מחזיקין נכרי לנכסי קטן שמה יאה

וְכִי תִשְׁמָעוּ אֶת הַשִּׁעוֹן מִחוּץ מִתּוֹתַי
 וּמִגְדֻלָּתָם וּמִכְלָמֵיהֶם שֶׁנִּי חֹקֵק: וְכִי
 אֲמַר: דַּלִּין מוֹרִידִין קִרְבּוֹ לִנְכְסֵי
 קָטָן: אֲלֵא כִּפְחֵי דִּרְבָּא. אֲחִיו מֵאֲחֵיו
 שְׂעוּטוֹן בֶּן כָּד יִרְשֶׁה: אִישׁ עֲסָא.
 שְׂדוּת: אֲבָל צִבְיִי לִישׁ כֵּן חֵט.
 שֶׁשֶׁנִּסְמַח מֵעֵדִין עֲלֵיהֶם שֶׁבָּאוּ לְחֻקָּה
 שֶׁל קָטָן: עֵיטוּד. שְׂטֵר חֲלוּקָה
 כְּשֶׁחֲלוּקָה מִתְחַלֶּה. רַק בְּצוּמָה לֹא סָרִי
 (מִלְּפָס ד' ב') מִתְרַגְּמִין בְּנִתָּא
 (לֹא עֲדוּ לֹא הִפְלִיגוּ מֵהַס: לֹא שֶׁמֶס
 אֲחִי יִשְׁמַר) כֵּן יִלְמַר שֶׁל אֲחִי הִיוּ
 נִכְסֵי מִלּוֹג וְאִצִּי שֶׁל קָטָן צִבֵּל אֲחִי
 הִיָּה מוּחָק בֶּהֱן מִחֲמַת שֶׁהוּא אוֹכֵל
 פְּרִיֹת וְהָיוּ מֵת קֹרֵס לְאֲחִי וְלֹא:
 יִרְשֶׁה וְהָיוּ יוֹרֵשׁ חֲזִין מִחֲמַת מֵמָה:
 הִיָּה לִיעֲזֵד. בִּנְכֵס רִקְבָּתָא שְׂאִין אֲנִי
 יוֹדְעִין אֲסִי קִיָּמָה אֲסִי מֵמָה: צִידָא
 דִּרְבָּא. דִּהִלְכְּתָא כִּרְשִׁי"ג דִּקֵּס
 לִיָּה שְׂמוּלָל כּוּחִיָּה: דִּלְמָא שְׂכִיבָא
 שֶׁל קָטָן חֲלָק בֶּהֱן שֶׁהוּא
 שֶׁנִּסְמַח אֲחִיו אֲנִי שֶׁמֶס חֲזִין שֶׁ
 שֶׁמֶס אֲחִיו אֲנִי שֶׁמֶס חֲזִין שֶׁ
 לְפָנָה וְנִכְסֵי צִידָא דִּינֻקָּה. אִכְכָּא
 לִישִׁישׁ דִּלְמָא לֹא שְׂכִיבָא כִּתְּמָה וְאִין
 לִי חֲלָק בֶּהֱן אִין מוֹרִידִין קָטָן.
 לִנְכְסֵי שְׂבִיר: פִּלְגָּה יִכְצִין לִלְחָסָא.
 מִמֶּה נִפְשָׁךְ אֲסִי מִתּוֹ שֶׁנִּסְמַח חֲזִין
 הִיוּ וְיִרְשֶׁת חֲזִין וְאֲסִי לֹאֹ מוֹרִידִין
 קִרְבּוֹ שְׂבִיר: מוֹקֻמִּין
 אִפּוּטְרוֹפּוּס. וְלֹא מִחֲמַתִּין קָטָן לְגוּיָּה
 דִּלְמָא לֹא שְׂכִיבָא וְאִין מוֹרִידִין קָטָן
 לִנְכְסֵי שְׂבִיר: שְׂמַעוּ דְּשִׂכְּרָא כִּסְפָּא.
 לְסוֹף שְׂמַעוּ שְׂמַתָּה הִזְקָה וְעַל הַבֵּת
 שְׂנַצִּישׁ לֹא שְׂמַעוּ: פִּילְסָא יִכְצִין
 כּו'. דִּקָּה וְדִלִּי שְׁלִישׁ הִנְכִּסִּים לוֹ
 וְשִׁלֵּשׁ הִנְכִּסִּים. דִּקָּה. שְׂמַת חֲזִי
 הִשְׁלִישׁ: יִכְצִין לִלְחָסָא. מִמֶּה נִפְשָׁךְ
 אֲסִי מִתּוֹ שְׂמַתָּה הִזְקָה הִיוּ חֲזִי חֲלָקָה
 לוֹ וְאֲסִי לֹאֹ מוֹרִידִין קִרְבּוֹ לִנְכְסֵי
 שְׂבִיר: וְאִידִךְ דִּקָּה. לֹא יִכְצִין לֹא
 שְׂמַת אֲסִי קָטָן שֶׁל אִין מוֹרִידִין קִרְבּוֹ
 לִנְכְסֵי קָטָן: אֲסִי לִיָּה אֲחֵא מְבִי חוּזִיא.
 שֶׁהָךְ אֲצִי צִי חוּזִיא וְנִשָּׂא שֶׁס אֲשֶׁה
 וְיִלְדֵה לוֹ אֲחִי וְחֹזֵר מִרִי לְכָאן
 וְיִלְדֵה לִנְכְסֵי אֲצִי וְצֵא לוֹ אֲחֵרִי וְלֹאֹ
 מִרְבּוֹה וְצִבְיִי חֲלוּקָה: שְׂפִיר קִאֲמֵר לֹא
 שְׂאִינוּ מִיכִיר וְאִין זֶה רִמְאוֹת שְׂכִישָׁא

באת בחמימת זקן: ויכר יוסף את אחיו. כששילא מזה היו כולם חתומי זקן וחס לא הירבוהו שילא מהללם בלא חמימת זקן ובה בחמימת זקן: דלאו אחיהם הוא. אחם עדים יש לו לזה שבאו עדים ומכירין בו מי היה בחדר וישיבו שאליו בן אבין אף בן שגס אחרים: א"ל מרי לרב חסדא אף ימנאי דחלי מן תועלת: סוף סוף אסו ספדי ולא מספדי. אלל כמותי ולא כמותך: ספדי לא עבדי. מיראתך יעשו אחת שישמקו אבל שמים לא יעשו לא דין שישמקו ולא יעידו האמת אלל גם שיעידו שקר: א"ל ההוא אחא לרב חסדא: לפלוג לי מפרדיסי. כרמים: וזוספני. ביתן של אילנות: דשטל. אהיו והשבתינו ויתן לי חציין כמו שטן משבזבזין וכן

גַּלְגַּל יִדְעֵנָה לֵאמֹר: **זֶה** אֶת אֵייתִי בְּהֵדֵי דְרָאוֹ אֲחֹדֶן הָוֵא. וְאִם

כן

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ת. וגשל, © כל הזכויות שמורות

^(א) [מז"כ] יעב"ד, ^(ב) בבתי, ^(ג) בכת"י, מוציא, וכן לקמן, ^(ד) וי"ל יע. יעב"ד, ^(ה) תוספתא ^(ו) פ"ג ה"ה, ^(ז) שמו לחזירו מוקף כל רש"ל, ^(ח) [פסחים, ג, ט"ז, ט] וכן רש"י ביצה כה, ד"ה מדרבי רבנו, ופי' רשב"א ונמ"י דגרסו ברש"י רב הונא, ^(ט) ופי' פירש"י גרסות [ל.], וע"ש בנחמ" ד"ה רש"י, ^(י) צ"ל ויטל. רש"י, ^(כ) דפירקין ה"ה, ^(כא) י"א, ^(כב) י"א מביא,

לענין רש"י

מז"ל. דוחן. פט"ל [פנינין]. סוג של דוחן. ארזילי"א [ארזיליא]. חומר, ט"ן.

רבינו חננאל

וכן אמ' רבא. המפקיד פירות אצל חבריו הרי זה יוציא לו חסרונות. לחטים ולאדון ט' חצאי קבין לכור. ואוקימנא באדורי קלון. תנא וכן לכל כור וכו' וכן לכל שנה ושנה. וקימא לן כתנא קמא דמתני'. והוא שיערבין בין פירותיו ומסתפק מהן ואינו יודע כמה תוציא לכור החסרון, אבל יחד לו קרן זוית אומ' לו הרי שלל לפני' פ"ס' ר' יהודה אומ' אם היתה מידה מרובה לא יוציא אם חסרונות מפני שמוחזרות. ותני עלה בד"א שמדד לו בימי הגבורה, שהפירות יבישין מאד שחזום מייבשין, ומחזירין לו בימות שאור הגשמים מלחולין ומתפחות, ותצטאר מחזירות. הוה עובדא שמילאו כרה בימות הגבורה חטים וכשהגיעו ימות הגשמים נתפחו כבדא, והוה פי הכרה סתום ונתבקעה הכרה. איבעי תימא משום ארצא. מתני'. יוציא לו (ששות) [שתות] לין, ר' יהודה אומ' חומש. ולא פליגי, במקומו של חזק היו מכסין פי הדנא בשעוה ולא היה מוצין, לפיכך מוציא לו (ששות) [שתות] בחסרון. פי' בנגרשתא, שם העפר שנישנין ממנו כלי חרס כגון הדנא וכיצא בה, שי עפר מוצין ויש עפר שאינו מוצין. בארצא דרבה יהודה רמי (מ"ח) כור בדנא וכו', פי' במקומו של רב יהודה היו נותנין [מ"ח] שפיתין של יין בחבית, והיו קונין דוחק. מתוך שהם צמקוס נר נחשקין יחד ואין תפוחין: **מתני'** לין. אם הפקיד אכלו יין ועירצו עס יינו הקנקנים צולעין שמות: **אף המוכר נו'.** כשם שאמרו במפקיד כן אמרו צמוכר שהמוכר שמו לחצירו

וכן **אמר רבה השציחו לאמנע** לא גרסינן. שאין זה לשון אמרה להציא דברי האמוראים סיוע לתשנה ועוד רבה תלמידיה דרב חסדא הוה והיכי אמר רב חסדא שמעתא משמיה. ואי גרס ליה וכן אמר רב ^(א) גרסינן שהיה רבו של רב חסדא. משום דאיכא למ"ד צנצא

בתרא (דף קמג): **לא שנו אלא** שצנצו נכסים מחמת נכסים אצל צנצו מחמת עמלן של אחים השציחו לעמלן אמרה רב חסדא להא דרב הכא למימר דלית לן ההיא שמעתא אלא אפילו השציחו מחמת טורחן של משציחין כי הכא דשחל פרדס השציחו לאמנע: **ידעו.** אלו שיטלו חלקם: **מי ידע.** שיש לו אחים: **גדולה מו.** קרוב היורד לנכסי שצוי שאם יצאו העצלים יטלו שלהם: **אמרו שמוין להם כאחים הכא דיידיה לא יסיבין ליה.** צממיה. זה שעשה והשציחן לדעת עמלמו לא יסיבין ליה כאחים בחלק השני: **צנצוס צ"ד נחסי.** דמורדין קרוב לנכסי שצוי: **הכא לא צנצוס נחסי.** כשידד זה לתוכו לא נמלק צנ"ד: **ועוד.** אם צא לימלק לא היו מורדין אותו דהא אחיו קטן הוה ואין מורדין קרוב לנכסי קטן: **מתני'** הרי זה יוציא לו חסרונות. כשיחזירם לו יפחות כמה הם רגילים לחסור. וצננ' מוקי לה בשעירבן עם פירותיו: **אורו. הכל לפי המדה.** וכן לכל כור וכו': **הכל לפי הומו.** שהניחן יצדו לכל שנה ושנה יימח לו כך: **ר' יוחנן בן נורי אמר.** אהכל לפי המדה פליגי: **אם היספה מדה מרובה.** שהפקיד אכלו הרבה וצננמל מפרש ר' כוריס לא יוציא לו חסרונות מפני שהם מוחזרות צימות הגורן כשמפקיד הקניין יבשין וצימות הגשמים כשמחזיר נופחות ובאכילת עכברים אינן נחסרים כל כך לכל כור וכו' דכולי האי לא אכלי עכברים מ"י כורין הלכך נפחתו משלמת חסרון המגיע לשני כוריס או עשרה המעבכרים אולכין: **גמ'** **זרע פשטן צנצעולין.** חסר כל כך לפי שהצנצעולין מתייצבין ונפלים והרות מנשבתן אצל זרע פשטן נקי אינו חסר כ"כ: **לכל כור וכו'.** פירוש דמחזירין הוה: **ליתוי דיידיה כמה הוו נו'.** ויראה כמה חסר ויטול על של חצרו כפי חשבון: **מדת הגורן היתה ימירה על של צמים: בשופטני שוטים: צכילא.** צמדה: **צימוס הגורן.** סמוך ליוצאן שמיצבו צממה: **והחזיר לו צימוס הגשמים.** חזרו ונתפחו מלחולית הגשם והקור: **א"כ.** שדרכו לתפוח: **לפקע כדא.** כשממלאין כד חזין או שעורין צימות הגורן וגפין את הכד יפקע צימות הגשמים מחמת תפיחת המצוה: **איניא.** דוחק. מתוך שהם צמקוס נר נחשקין יחד ואין תפוחין: **מתני'** לין. אם הפקיד אכלו יין ועירצו עס יינו הקנקנים צולעין שמות: **אף המוכר נו'.** כשם שאמרו במפקיד כן אמרו צמוכר שהמוכר שמו לחצירו

ותוין לו מתוך חצייתו כשהוא מסתפק לוג: **גמ'** **חפו צקירא.** טחו החציות שהציות דר"י טפי מההיא דאמריה דנחנא קמא: **באמריה דרב יהודה.** מילתא צלפי נפשיה היא ולא אמתימתין קאי: **רמו ארבעין ושמניא כווי בדנא.** מדה קטנה היתה צמקומו שארבעים ושמונה ממלאין את החציות: **אזיל דנא צכישא.** צששה וזוים היתה נמכרת ביחד צימות הצלרי: **פרים ליה רב יהודה שיאא שיאא צווא.** נעשה רב יהודה טוויי והיה מוכרין שם כווי צווא:

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

ובן אמר רבה גרם. רש"י גרם וכן אמר רב ופליגי אמ"ד צפ' מי שמת (צ"צ דף קמג: ושם ד"ה לא) נכסים שצנצו מחמת עמלמן של אחין השצח לעמלמן וקאמר דאפי' שצנצו מחמת טורחם של משציחין כי הכא דשחל פרדיסא השציחו לאמנע וזהו תימיה שחולק

רבא על רב דהתם רבא קאמר ולא מייתי התם מילתיה דרב ונראה דגרס רבה וכן בספר ר"מ ולא מדברי רב חסדא הוה ^(א) שהגמ' מציא שמעשה כיוצא בזה צא לפני רבה ופסק דהשציחו לאמנע כמו רב חסדא והציאו הגמרל משום קושית אביי דא"ל אביי לרבה מי דמי כו' ולא חשש רבה מקושיותיו ודן דהשציחו לאמנע: **אגלגל מלתא.** פסק של רב חסדא ומוטל לקמיה דרבי אחי: **וכי מה אכפת** להו לעבבריהם. וטעמיהו דרצנן מפרש ^(ב) צירושלמי הני עבברי רשעי נינהו כד חמין עיבור לא מסמייכו דלכלי אלא קריין לחצריהו דלכלי עמחו: ^(א) והא דלמריה דרבי צננמל אמרו לו הרבה אצדות מהם הרבה מתפזרות מהם ^(ב) י"ל דלדצרי דרבי יוחנן קאמר אפילו לית ^(ג) לך טעמא דמפרש צירושלמי מ"מ הרבה אצדות מהם:

א"ר אבדור בבבד. וא"ת אם כן צפחות מכור מני יוציא כמו לכור וי"ל דאין להם ריוח להעמין ^(א) צמחה ומ"מ לפי חשבון הראוי להסתכר יוציא דאי אפשר שלא יתחסרו: **ולאדור שאינו קלון ג' סאין לבדור.** וא"ת ואמאי לא חשיב צממתימן אורו שאינו קלון עס זרע פשטן כיון דלית להו חד שיעורא וי"ל דפשוט לו דכחור מתחסר כל כך וצרישא גבי אורו קלוף לא חשיב זרע פשטן קלוף דשחל דיעם חלוק:

מדה מרובה ר' בורין. וא"ת אפי' צ' כורין או ג' מתנפחין לפי חשבון החסרונות העולה להם וי"ל דצ' כורין עולה להם הנפוח חסרון של כור אחד ולא יוציא להם חסרונות היינו כל החסרון דחסרון של כור אחד לא יוציא ולהכי נקט ר' כוריס לאפוקי פחות:

וחנן עשרה כורין תניא נמי הכי כמה מדה קמיה דרב נחמן ^(א) בד"א שמדד לו מתוך גורנו והחזיר לו מתוך גורנו אבל מדד לו מתוך גורנו והחזיר לו מתוך ביתו אינו יוציא לו חסרונות מפני שמוחזרות א"ל וכי בשופטני עסקינן דיהבי בכיילא רבא ושקלי בכיילא זוטא דלמא בימות הגורן קאמרת ^(ב) בד"א שמדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגורן אבל מדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגשמים אינו יוציא לו חסרון מפני שמוחזרות א"ל רב פפא לאביי א"כ לפקע כדא הוה עובדא ופקע כדא אבע"א משום איצצא: **מתני' יוציא לו שתות לין ר"י אומר חומש יוציא לו שלשה לוגין שמון למאה לוג ומחצה שמורים לוג ומחצה בלע אם היה שמון מזוקק אינו יוציא לו שמורים אם היו קנקנים ישנים אינו יוציא לו בלע ר"י אומר אף ^(א) המוכר ^(ב) שמון מזוקק לחבירו כל ימות השנה הרי זה מקבל עליו לוג ומחצה שמורים למאה: **גמ'** ולא פליגי ^(א) מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דמר חפו בקירא ולא מייץ טפי באתריה דמר חפו בכופרא ומייץ טפי איבעית אימא משום גריגשתא הא מייצא טפי והא לא מייצא טפי באתריה דרב יהודה רמו ארבעים ותמני כווי בדנא אזיל דנא בשיתא זווי פרים רב יהודה שיתא שיתא בזואא**

דל

ותוין לו מתוך חצייתו כשהוא מסתפק לוג: **גמ'** **חפו צקירא.** טחו החציות שהציות דר"י טפי מההיא דאמריה דנחנא קמא: **באמריה דרב יהודה.** מילתא צלפי נפשיה היא ולא אמתימתין קאי: **רמו ארבעין ושמניא כווי בדנא.** מדה קטנה היתה צמקומו שארבעים ושמונה ממלאין את החציות: **אזיל דנא צכישא.** צששה וזוים היתה נמכרת ביחד צימות הצלרי: **פרים ליה רב יהודה שיאא שיאא צווא.** נעשה רב יהודה טוויי והיה מוכרין שם כווי צווא:

דל

מ.

עין מושפט

נר מצוה

כז א ב מ"י פ"ט מהל' נחלות ה"ל ד ושיין צהשנות ונמנרד משנה סמן עשין ז טושי"מ ס"י רפז סעף ג וע"ש: **כח ג ד ה ו ז ח מ"י פ"ה מהל' שאלה ופקדון ה"ל ה סמן עשין פח טושי"מ ח"מ ס"י רצז סעף יא:** **כט ט מ"י שס טושי"ע שס סעף יב:** **ע י ב מ"י שס טושי"ע שס סעף יג:** **עא ל מ"י פ"ח מהל' מכירה ה"ל ט סמן לעזין קט טושי"ע ח"מ ס"י רצז סעף כ ודלל כר"י:**

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה וכן וכו' מדברי רב חסדא הוה אלא שהגמרא:

מוסף רש"י

שמוין להם כאחים. אם יצאו העצלים יטלו אלו בשנה קרקעות ופירות מנחג ארצו המקום (ועי' רש"י. כווי. כלי מרס קטן (שבת עז).

מוסף תוספות

א. הלכך ברבות התבואה רבו אוכליה, ר"פ. ב. דמשמע דהיינו טעמא דרבנן. מוס' הל"ש.

עין משפט
נר מצוה

מ:

אֶל יִשְׁתַּכֵּר יוֹתֵר עַל שְׁתּוֹת. הא עד שמות משתכר ומסתמא רב יהודה היה מואל שינתו לו יותר ולמה הניח מלהריות עד שמו**: במוזופפין** שנו. וא"ת כל שכן דנלט טפי כדאמרין לעיל באתרא דמר חפו כנסורא דמיין כנסר דהיינו חדש אצל יטן שכבר נלט אינו בולע יותר^א אי נמי הסם ציין אצל הכא בשמן לא

נלט כיון שהוא יסן:

לחודיה לא מוזבן. וא"ת ויתן לו מוכר ללווק לוג

ומתנה שמרים שיערב עדיין וימכור וי"ל דמיירי מתני' אפי' אין השמן צעין שלקחו מעט מעט ומכרו או אכלו: **לדברי** חכמים אסור לערב. וא"ת וינמא משום דאית ליה מחילה^ב ולעולם מותר לערב וי"ל דמתניתין נמי מיירי אפי' כשהשמן עדיין צעין והסם אין שייך מחילה כיון שיכול לתקן כי יאמר לו קח השמרים וערב בשמן ולרב פפא דאמר טעמייהו משום מחילה^ג סבר דהשמן אינו צעין^ד דאילו הוה צעין לא שייך ביה מחילה אי נמי סבר דאף ע"פ שהוא צעין שייך ביה מחילה כיון דמדדו מווקא^ה:

לדברי ר"י אסור. וא"ת ולימא מותר וטעמא דמקבל משום דלית ליה מחילה^ו וי"ל דרב פפא סבר^ז דלמד וצקר איכא הוכחה דלאו מחילה דמסתמא לא רצה לימן מאתים זו על הצמד נלא צקר אצל הכא לוג ומתנה שהוא דבר מועט מדלא ערב אחולי אחיל:

ובזן וזבין תגרא איקרי. מיירי שלא היה מואל למכור ציוקר יותר משלקחו לכך א"ל אדעתא דהכי קנית ממני שהיית יודע שאעבד לוג ומתנה כדי שאריות קאת: **לא אמרו** ששמן עכור אי"ל אמיבר. פי' לא אמרו הפסד של עכירת פקטים אלא למוכר דכשנותן ללווק ששמן מווקא אינו מחסר לו כלום ממאה לוג כשציל הפקטים כי אם לוג ומתנה כשציל השמרים מיהו עכירה לא שייכא כל כך כפקטים אלא כדצר המתערב כמו שמרים וי"ל דלא אמרין הפסד של עכירת השמרים אלא למוכר שאם מוכר כשהוא מווקא מקבל עליו לוקח כשציל השמרים לוג ומתנה והמוכר מרווח השמרים וכשהוא מוכר ששמן עכור נותן מאה לוגין שלמים ששמן עכור ומפקד השמרים ע"י מה שמכר כשהוא עכור וכשמוכר מווקא לא קרי הפסד לוקח אע"פ שמפקד שמרים משום דבעה"צ נימא ליה כצ"ל: ^א

שמרים בלא פקטים לא קשיא ^אמיניה בניסן כי מדה דתשרי הא דיהוב ליה זוזי בניסן וקא שקיל מיניה ^בבניסן כי מדה דניסן: **מתני'** יהמפקיד חבית אצל חבירו ולא יחדו לה בעלים מקום וטלטלה ונשתברה אם מתוך ידו נשברה לצורכו חייב לצורכה פטור אם משהניחה ונשברה בין לצורכו בין לזכורכה פטור יחדו לה הבעלים מקום וטלטלה ונשברה בין מתוך ידו ובין משהניחה לצורכו חייב לצורכה פטור: **גמ'** הא מגי רבי ישמעאל היא דאמר ^אלא בעינן דעת בעלים ^בדהנניא הגונב טלה מן העדר וסילע מן הכים למקום שגנב יחזיר דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

דל תלפין ושיפא. כוזי כשיתא זוזי שקנאה פשו תריסר: **דל חמניא** ספוס. של מ"ח שדך הוא לחסר כצליעת הקנקן כדתנן יוליא לו שמות ליין פשו לו לשכרו ארבע: **והאמר שמואל המשכר.** כדצרים שיש צדס חיי נפש: **אל ישכר וסר זה הספוט.** הא שמות ישכר וסר זה הספוט: **איכא גולפי** יהודה עד שמות: **איכא גולפי ושמריא.** משתכר הוא הקנקן והשמרים שלקח הכל צו' זוז: **דמי כרוזייתא** לשון כרזא. לשון אחר

(א) אומנות יש כניקבת כרזא כחזית של חסר וצריך לימן שכר: **במוזופין.** דכיון דשינים הס ומנצלעו בלעותם תו לא נלע: **כיון דטעון טעון.** תו לא נלע: **כשחמלי לומר.** כשמדקדק ומדע מיאי הדצרים: **מוסר לערב שמרים.** המוכר שמן לחבירו סתם צעם שהוא מווקא ששקעו ושקטו שמריו מותר לו לערב ולצלצל שמרים המשווקות שיחורו וימערבו ואלא עס השמן בתוך המדה: **אסור לערב שמרים.** כשצוקא מווקא לוקחו ממנו וזה מקלקלו: **ויסינו טעמא דמקבל** עליו. לוקח לוג ומתנה שמרים כשלא ערבו וגמלו לו מווקא: **דא"ל מוכר** אי צעי לערוצי כו': **הוה מוזבן.** כשהייתי מוכרו כחנות היה נמכר שמרים עס השמן: **כבעה"צ עסקינן.** כשהלוקח כבעה"צ הוא ולקחו למאלכ ביתו: **למד.** העול שהוא מוטל על שני השוורים ומלמדים: **סדנר ידוע.** שאין למד נמכר כמאתים זו אלא כמות שהוא עס הצקר מכרו לו: **וחכמים אומרים אין הדמים ראי.** אע"ג דלא שוה כולי האי אחולי אחליה לוקח זה יתר הדמים. ור"י לית ליה שיהא מוחל מן הסתם אלא אם כן פירש: **קצולי נמי לא מקבל.** עלך חסרון השמרים^א א"כ מה משתכר הכי השכר כולו בשמרים: **וזנן וזבין סגרא איקרי.** כחמיה. משל הוא לאמר לשוטה שכן כדמיס וחזור ומוכר נלא צקר ומיקרי תגר: **אחד הלוקח ואחד המפקיד** **לפקטים.** לוקח ומפקיד אחד הן לענין פקטים מורה אחת לשניהם: **פקטים.** פסולת הגרעינים הפסין על פני השמן: **לוקח מקבל פקטים.** אם מכר לו ששמן סתם יקבל ממנו ששמן עס פקטים: **לא אמרו ששמן עכור אלא למוכר.** אלא אמרו הפסד עכירת השמן אלא למוכר: **הפסד הלוקח מקבל** לאמר לפחות ממאה לוגין לוג ומתנה מחמת שמרים לסיכך צריך ליתן לו ששמן מווקא כלא פקטים: **כי מדה דתשרי.** כשער הדמים של תשרי שהוא צוזל וסתם שמיני עכורים^א וקובל עליו פקטים: **הא דשקל מיניה בניסן כשער של ניסן.** ציוקר דדרך כל השמינים להיות מווקקין בניסן והלוקח סתם והמוכר סתם אין מוכר אלא מווקק: **מתני'** ^אלא יחדו לו כעצלים מקום צבית שומר לאמר לו זזית זו השאילני: **לזורכו.** להשתמש בה: **לזורכה** להשתמש בה שטלטלה מתחלה כשנצרה אף על פי שלזורכו נטלה מתחלה פטור דאמר משהחזירה הרי היא צרופת כשומר חסם ופטור על אונסיה ואף

דל תלתין ושייתא כשייתא פשו ליה תריסר דל חמניא שתותי פשו להו ארבעה^א והאמר שמואל^ב המשתכר אל ישתכר יותר על שתות איכא גולפי^ג ושמריא אי הכי נפיש ליה טפי משתות איכא מרחיה ודמי כרוזייתא: אם היה ששמן מווקא אינו יוציא לו שמרים [וכו']:^ד והא אי אפשר דלא בלע אמר רב נחמן במוזופין שנו אביי אמר אפילו תימא שלא במוזופין כיון דטעון טעון: ^הר"י אומר אף המוכר ששמן מווקא לחבירו כל ימות השנה הרי זה מקבל עליו לוג ומחצה שמרים למאה: אמר אביי כשתמצא לומר לדברי ר"י מותר לערב שמרים לדברי חכמים יאסור לערב שמרים לדברי רבי יהודה מותר לערב שמרים והיינו טעמא דמקבל דאמר ליה אי בעי לערובי לך מי לא ערבי לך השתא נמי קביל ולימא ליה אי ערבת ליה הוה מוזבן לי השתא מאי אעביד ליה לחודיה לא מוזבן לי כבעל חבית עסקינן דניחא ליה כצילא ולימא ליה מדלא ערבת לי אחולי אחלת לי רבי יהודה לטעמיה דלית ליה מחילה דתנן^א מכר לו את הצמד לא מכר לו את הבקר מכר לו את הבקר לא מכר לו את הצמד ר"י אומר הדמים מודיעין כיצד אמר לו מוכר לי צמוד כמאתים וזו הדבר ידוע שאין הצמד כמאתים וזו וחכ"א אין הדמים ראייה לדברי חכמים אסור לערב שמרים והיינו טעמא דלא מקבל דא"ל אי בעית לערובי מי הוה שרי לך השתא נמי לא מקבילנא א"ל רב פפא לאביי אדרבה איפכא מסתברא לדברי חכמים מותר לערב שמרים והיינו טעמא דלא מקבל דא"ל מודלא ערבת לי אחולי אחלית לי לדברי רבי יהודה אסור לערב שמרים והיינו טעמא דמקבל דאמר ליה אי בעי לערובי לא שרי לי לערובי לך קבולי לא מקבלת^א וזבון וזבין תגרא איקרי תנא אחד הלוקח ואחד המפקיד לפקטים מאי לפקטים אולימא כי היכי דלוקח לא מקבל פקטים מפקיד נמי לא מקבל פקטים ולימא ליה פקטך מאי אעביד להו אלא כי היכי דמפקיד מקבל פקטים לוקח נמי מקבל פקטים ומי מקבל לוקח פקטים והתניא ר"י אומר לא אמרו ששמן עכור אלא למוכר בלבד שהרי לוקח מקבל עליו לוג ומחצה והא דיהוב ליה זוזי בתשרי וקא שקיל מיניה בניסן ליה זוזי בניסן וקא שקיל מיניה בניסן כי מדה דתשרי **מתני'** יהמפקיד חבית אצל חבירו ידו נשברה לצורכו חייב לצורכה פטור אם משהניחה ונשברה בין לצורכו בין לזכורכה פטור יחדו לה הבעלים מקום וטלטלה ונשברה בין מן העדר וסילע מן הכים למקום שגנב יחזיר דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר

מסורת הש"ס

(א) צ"ב ז. מנחות ע"י. (ב) ג"א ושדריה, (ג) צ"ב ע"י. (ד) צ"ב ז. מנחות ע"י. (ה) ולקמן גמ'. (ו) צ"ב ק"י. (ז) בדפדפי' גמ'. (ח) בתמיה, (ט) בריש"י על הרי"ף גמ'. (י) ולקמן מא.

—◆—

רבינו חננאל

ל"ו טפחיה בו וזיוו וזון דמי כל החבית, נשארו (י) [י"ב] טפחין, יצאו ח' שהן שתות לכל החבית בחסרונות כדתנן יצאו די' שתות לין, נשארו די' טפחין ויות, ומקשי הכי עבד רב יהודה הכי והאמי שמואל לא ישתכר אדם יותר משתות ולא חנות משתות, והשתות הוא זוז ועוד, וזה לא נשתייר לו אלא די' טפחין, ופרקי נשתייר החבית והשומין שבתוכו, ואין גולפי ושרידי, למלאת השתות, ומקשי אי הכי גבי מילתי טפי משתות גיבה, ופרקי נשאר לי לקונה ליטול וזולתי הרווח אגר שרידיה, שמדד לקונה לכל אחד ואחד לזה עכשיו ולחבירו למחר ומתבטל כמלאכתו, והדמין למי שצוק לו הנקבים חבית לרוציא היין בהן מן החבית, וזה פי' דמי כרוזייתא. פי' בראו נקב החבית כדגוסי (כבע' וזהו) (ט) דע ברזא. נטל אלו כלין ברייתו שלו וגם בשכרו. יוציא לו' לוג שמן, ללוג כו'. אם היו קנקנים שישים אצל מוציא לו בלע, ואוקינן רב פפא במוזופין, אמ' אביי כיון דטעון ששמן כלומ' מאחר שיהא בהן ששמן ובעצי ושעבי שוב אין (מוציאין) [מוציאין] לעולם, פס' ו' יהודה אמי' אף המוכר ששמן, מווקא לחבירו כל השנה הרי זה מקבל עליו לוג ומחצה אחריו לק'. אמ' אביי אם תמצא לומר, לדברי ר' יהודה מותר לערב שמרין, היינו ששמן דלא מקבל, דאמי' ליה מרלא עריבת אחולי

השוריים יחד (שביט' ב"ב ע"א). לא מוכר לו את הצמד. דברי ר' אהא אלא דלגי' ר' יהודה ורבנן כפירוש דרין מילתא, דלרי' יהונן ומנין מכר ומנין לא מכר ולרבנן לעולם לא מכר (ספ' א"ר הדמים ראייה. (ספ' א"ר הדמים ראייה. אלא כמתנה דיקא לימן לו מתנה, אי נמי ליסר מקח טעון כדאמרין כמתנה יחזיר לו מעמידי וטעול למדו (ספ' א"ר וזבין תגרי איקרי. כחמיה ודי לך טעא ועומן כדי שקבל תגר ולל ידוע כלום (מנחות ע"י. מכת'.

1. כדאמר ר' הווא ומכר לו הצמן[ד]. ר"ס. 2. דאשאי חתם. מוס' האל"ס. 3. פי' שיש בו שמרים. ר"ס. 4. והשתא האי בלא פקטים לאו לפרושי מילתיה נקט, אלא אגב אורחיה קמיל דאין לוקח מקבל פקטים. מוס' האל"ס.

